

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«СМІЛЯНСЬКИЙ ПРОМИСЛОВО – ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЧЕРКАСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

Кондратенко Г.М.

09.09.2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про оцінювання навчальних досягнень студентів у
Відокремленому структурному підрозділі «Смілянський
промислово-економічний фаховий коледж Черкаського
державного технологічного університету»**

Розглянуто і схвалено навчально-методичною
радою коледжу

Протокол № *1*

від *09.09.* 2024 року

1 Загальні положення

1.1 Дане Положення розроблене відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», наказів МОН України від 04.09.2000 р № 428/48 «Про запровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти»; від 07.12.2018 року №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації»; від 13.04.2011 р. № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Смілянський промислово-економічний фаховий коледж Черкаського державного технологічного університету» (далі- Коледж).

1.2 Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання для визначення відповідності рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам і забезпечення своєчасного коригування навчального процесу. Контроль знань, умінь та навичок у коледжі здійснюється з предметів загальноосвітньої і навчальних дисциплін професійної підготовки.

1.3 У Коледжі використовуються різні системи оцінювання навчальних досягнень студентів:

- 12-бальна (для студентів, які навчаються за освітньою програмою профільної середньої освіти (1-2 курси (на основі БСО)));
- національна 4-бальна, 100-бальна та за шкалою ECTS (для студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами фахового молодшого бакалавра (1-3 курси (на основі ПЗСО)), 3-4 курси (на основі БСО)).

2 Оцінювання знань студентів із загальноосвітніх предметів

2.1 Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів із предметів загальноосвітньої підготовки

2.1.1 Згідно з законодавством України про повну загальну середню освіту основними видами оцінювання навчальних досягнень студентів у Коледжі є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове) і державна підсумкова атестація.

2.1.2 Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється відповідно до критеріїв у системі повної загальної середньої освіти.

2.1.3 Оцінюванню підлягають навчальні досягнення з усіх предметів загальноосвітньої підготовки відповідно навчальних планів Коледжу. Викладач розробляє навчально-методичне забезпечення всіх видів контролю: завдання для індивідуальної, групової форм опитування (письмового та усного) з критеріями оцінювання знань.

2.1.4 При оцінюванні навчальних досягнень студентів мають враховуватися:

- характеристика відповіді студента: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальноосвітніх та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. Повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою. Глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань - уміння студентів застосовувати набуті знання в стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності з вже відомих.

Системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань – тривалість збереження їх у пам'яті, відтворення їх у необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь студентів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності й поділяються на розумові та

практичні.

Навички – дії доведені до автоматизму в результаті виконання вправ.

Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Цінності ставлення виражають особистий досвід студентів, їхні дії, переживання, почуття, які виявляються у відношенні до того, що оточує (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності студентів, прагненні закріплювати позитивні надбання в навчальній діяльності, зростанні вимог до своїх навчальних досягнень.

2.2 Рівні навчальних досягнень

2.2.1 Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень студентів: початкового, середнього, достатнього, високого. Вони визначаються за такими характеристиками.

Перший рівень – початковий. Відповідь студента фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень – середній. Студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень – достатній. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень.

Четвертий рівень – високий. Знання студента є глибокими, міцними, системними; студент вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів у 12-бальній системі наведені (Додаток А). Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає обов'язкової участі студентів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо.

2.2.2 Оцінювання знань студентів першого та другого курсу за освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання і його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

2.2.3 З предметів загальноосвітньої підготовки, які є профільними предметами та спеціальними курсами та виходять за рамки Державного стандарту загальноосвітньої підготовки, зараховуються в результатах навчання за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра, обсяги яких визначаються у кредитах ECTS й зараховуються в дисциплінах навчального плану підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем фахового молодшого бакалавра (позначені *) після завершення вивчення предмету за 12-бальною шкалою переводяться в 100-бальну шкалу (ECTS) та національну 4-бальну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до таблиці 2 (Додаток А).

2.2.4 Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок та показником оцінки в балах.

2.2.5 Основними видами оцінювання навчальних досягнень студентів є поточне, тематичне і підсумкове (семестрове, диференційований залік, екзамен, державна підсумкова атестація).

2.3 Поточне оцінювання

2.3.1 Поточне оцінювання – це процес установлення рівня навчальних досягнень студента в оволодінні змістом предмета, вміннями й навичками відповідно до вимог навчальних програм. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

2.3.2 Метою поточного контролю знань є перевірка якості засвоєння студентами змісту навчальних предметів під час освітнього процесу. Поточний контроль може проводитися викладачами під час аудиторних занять, на практичних заняттях та семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування.

2.3.3 Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень студентів є знання, вміння й навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності

та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

2.3.4 Результати поточного контролю знань вносяться в журнал обліку роботи академічної групи відповідно до дати його проведення.

2.3.5 Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування, виконання студентами різних видів письмових робіт; взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів.

2.3.6 Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи викладача на занятті.

2.4 Тематичне оцінювання та порядок його проведення

2.4.1 Тематичне оцінювання – це визначення навчальних досягнень студентів з певної теми (частини теми, блоку тем) або з певного виду навчальної діяльності на основі вимог навчальної програми та критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів з того чи іншого предмету загальноосвітньої підготовки. Тематичне оцінювання здійснюється відповідно до чинних інструктивно-методичних рекомендацій про вивчення в загальноосвітніх навчальних закладах предметів інваріантної складової та програм, затверджених Міністерством освіти і науки України. Тематичне оцінювання є обов'язковим і включає всі види діяльності студента, які оцінює викладач: поточне оцінювання, різні види навчальних робіт (практичні, лабораторні, самостійні, творчі та контрольні роботи), навчальна активність студента.

2.4.2 Метою тематичного оцінювання є визначення повноти знань студентів із циклу дисциплін загальноосвітньої підготовки. Тематичне оцінювання навчальних досягнень студентів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;

– концентрацію уваги студентів до найсуттєвішого в системі знань із кожного предмета.

2.4.3 Зміст, обсяг, форми, терміни тематичного оцінювання визначають циклові комісії, відповідно до навчальних програм предметів, затверджених МОН України.

2.4.4 Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування студентами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок (не менше ніж трьох) або різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності студентів.

2.4.5 Оцінювання знань, умінь студентів з предметів загальноосвітньої підготовки відбувається за 12-бальною шкалою на підставі загальних критеріїв та критеріїв з кожного навчального предмета, які затверджуються Міністерством освіти і науки України. Такий вид оцінювання з кожного предмета здійснюється на підставі Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти.

2.4.6 На початку вивчення теми (частини теми, сукупності тем) викладач має ознайомити студентів:

- з тривалістю її (їх) вивчення (кількістю занять);
- кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення;
- орієнтовними питаннями, завданнями (прикладними задачами), що виносяться на тематичне оцінювання, терміном і формою його проведення;
- умовами оцінювання.

2.5 Семестрове оцінювання та порядок його проведення

2.5.1 Оцінка за семестр виставляється на підставі тематичних оцінок (не менше трьох). При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень студента з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

2.5.2 Позитивна семестрова оцінка не підлягає коригуванню. Коригування семестрового оцінювання студентами, які з певних причин не були атестовані за семестр, проводиться не пізніше трьох днів після виставлення семестрової оцінки.

2.5.3 Студенти, які виявили бажання підвищити результати семестрового

оцінювання, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки, звертаються до директора Коледжу із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення.

2.5.4 Наказом директора Коледжу створюється комісія у складі голови (заступника директора з навчальної роботи або завідувача відділення та членів комісії: голови циклової комісії, викладача, який викладає предмет у цій групі), а також затверджується графік проведення оцінювання. Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби студента чи інших поважних причин термін може бути подовжено на термін хвороби, відповідно документу з медичного закладу.

2.5.5 Члени комісії готують завдання, що погоджуються на засіданні циклової комісії і затверджуються заступником директора з навчальної роботи. Завдання мають охоплювати зміст усіх тем, що вивчалися протягом семестру. Оцінювання проводиться у письмовій формі. Письмові роботи зберігаються протягом року.

2.5.6 На голову комісії покладається відповідальність за об'єктивність оцінювання та дотримання порядку його проведення. Комісія приймає рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову.

2.5.7 За результатами оцінювання видається відповідний наказ директора Коледжу. Скоригована семестрова оцінка за I семестр виставляється до початку II семестру, за II семестр – не пізніше 30 червня поточного навчального року.

2.6 Підсумкове оцінювання та порядок його проведення

2.6.1 Із дисциплін загальноосвітнього циклу, в яких не передбачено державної підсумкової атестації, в кінці вивчення дисциплін після оцінки за відповідний семестр виставляється підсумкова оцінка, яка є середньозваженою оцінкою відповідних семестрових оцінок і виставляється в додатку до свідоцтва про повну загальну середню освіту.

2.6.2 Із дисциплін, які виносяться на державну підсумкову атестацію, виставляється семестрова оцінка та окремо підсумкова як середньозважена всіх семестрових оцінок і окремо виставляється оцінка за ДПА. У додаток до свідоцтва про

повну загальну середню освіту ці оцінки вносяться окремо.

2.6.3 Підсумкова оцінка коригуванню не підлягає.

2.7 Державна підсумкова атестація

2.7.1 Державна підсумкова атестація (далі – ДПА) – форма контролю за відповідністю освітнього рівня студентів освітньо-професійним програмам. ДПА проводиться відповідно до статті 20 Закону України «Про фахову передвищу освіту» та наказів МОН України, що стосуються проведення ДПА.

2.7.2 Порядок, форми проведення і перелік навчальних предметів, з яких проводиться ДПА, визначає щорічно центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2.7.3 Здобувачі освіти, які одночасно у Коледжі завершують здобуття повної загальної середньої освіти, разом з дипломом фахового молодшого бакалавра отримують також свідоцтво про повну загальну середню освіту.

3 Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальних дисциплін за відповідною освітньо-професійною програмою

3.1 Оцінювання навчальних досягнень студентів за освітньо-професійною програмою здійснюється за модульно-рейтинговою системою оцінювання успішності студентів, накопичення рейтингових балів за різнобічну навчальну діяльність студента упродовж вивчення навчальної дисципліни.

3.2 Рейтингове оцінювання навчальних досягнень студентів має сприяти:

- підвищенню мотивації студентів до систематичної навчально-пізнавальної діяльності впродовж семестру та навчального року, переорієнтації їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких компетенцій;
- відкритості контролю, який базується на ознайомленні студентів на початку вивчення дисципліни з переліком, формами та змістом контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання;
- подоланню елементів суб'єктивізму при оцінюванні успішності студентів, що забезпечується впровадженням різнобічних форм контролю, врахуванням при оцінюванні знань усіх видів навчальної роботи студента впродовж семестру (самостійної роботи, виступів на засіданнях наукових гуртків, конференцій тощо);

- розширенню можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого мислення та здорової конкуренції.

3.3 При використанні рейтингового оцінювання успішності студентів використовуються терміни і поняття в наступному значенні:

- *модуль* – це логічно завершена частина теоретичного і практичного навчального матеріалу з окремої навчальної дисципліни, яка передбачена робочою програмою, протягом відпрацювання якої здійснюється формування знань, вмінь та навичок студента;

- *модульний контроль* – це діагностика засвоєння студентом навчального матеріалу модуля;

- *модульна оцінка* – це сума балів (за 100-бальною шкалою) отриманих студентом за поточний, модульний контроль;

- *підсумковий контроль* здійснюється після завершення вивчення всіх модулів у формі диференційованого заліку або екзамену. До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали кількість балів з модулів не меншу за мінімальну;

- *поточний рейтинг студента з дисципліни* враховує бали за засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення кожного аудиторного заняття (семінари, лабораторні та практичні заняття, індивідуальні завдання, тести, контрольні роботи, реферати та інші види робіт) та самостійну роботу студента. Розподіл балів, які отримують студенти в розрізі тем, наводиться у робочій програмі навчальної дисципліни.

- *рейтинг з дисципліни* – це кількість балів, яку студент отримує за певну навчальну діяльність з дисципліни (за наслідками поточного, модульного контролю, за виконання індивідуальних завдань, захист рефератів тощо), визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів з дисципліни та балів за підсумковий контроль (екзамен);

- *оцінка з дисципліни* виставляється студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни і рейтингова оцінка з дисципліни є не меншою ніж 60 балів, визначається

шляхом конвертації кількості балів з дисципліни в оцінку за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за 100-бальною шкалою.

3.4 З дисциплін, для яких навчальним планом передбачено проведення підсумкової атестації у формі екзамену, на поточний контроль та проміжну атестацію виділяється 70 балів, на підсумкову атестацію (екзамен) – 30 балів.

З дисциплін, для яких підсумкова атестація передбачена у формі диференційованого заліку, на поточний контроль та проміжну атестацію виділяється 100 балів.

3.5 Рейтинг студента із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з додатком А.

3.6 Оцінювання результатів складання атестаційних екзаменів та захисту дипломних проєктів здійснюється за 100-бальною та національною 4-бальною шкалою.

Відповідність результатів контролю знань за різними
шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	12 – бальна система оцінювання	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
						екзамен	залік
1	2	3	4	5	6	7	8
98-100	А	відмінно	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача	Високий (творчий)	відмінно	
95-97			11	знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних			
90-94			10	ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили			
82-89	В	дуже добре	9	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно варіативний)	добре	зараховано
78-81	С	добре	8	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці;			
74-77			7	контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для			

				підтвердження думок			
69-73	D	задовільно	6	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати	Середній (репродуктивний)	задовільно	
64-68			5	навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих			
60-63	E	достатньо	4	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
47-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
35-46			2				
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	1	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		

FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Таблиця 3

Відповідність підсумкових оцінок за національною шкалою оцінкам у балах за 12-бальною шкалою

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах
Відмінно	10-12
Добре	7-9
Задовільно	4-6
Незадовільно	1-3